

Ἡ Βουκαταραμένη

94
Χηπιδίου Στεφανίου
-Σαγίου
Αθ. Αρ. 347
τ.ΙΕ. 1941 -355

οἰκονομία

(Κονομειό)

Μιά φορά κ' ἔνα καιρὸ ἦταν ἕνας βασιλέας καί μιὰ βασίλισσα καί γιὰ τὴ βασιλοπούλα εἶχανε δασκάλα νά μάθῃ γράμματα, ἡ δασκάλα ἦτανε κακιά καί διαστρεμμένη γυναῖκα κ' ἤθελε νά καταστρέψῃ τὴ βασίλισσα νά πάρῃ τὸν βασιλέα. Σκέφθηκε ν' ἀρχίσῃ νά καλοπιάνῃ τὴ βασιλοπούλα καί δέν ἤξερε τί νά τῆν κάνῃ, νά τῆ δὲν γλυκίσματα, τὰ καλλίτερα φαγιά, νά τῆ στρώνῃ μὲ δώδεκα στρώματα πανωτὰ γιὰ νά τὴν εὐχαριστήσῃ καί σιγά σιγά ἡ βασιλοπούλα ἀγάπσε περισσότερο τὴ δασκάλα ἀπὸ τὴ μητέρα τῆς τῆ βασί-
λισσα κ' ἔκαμνε οἷον τὴν ἔλεγε ἡ δασκάλα. Μιά μέρα τῆ ρώτησε ποιά ἤθελε νά πεθάνῃ, γιὰ γιὰ ἡ μητέρα σ';

-καί τὴ μητέρα μ' ἀγαπῶ, μα προτιμῶ κείν' νά πεθάνῃ παρὰ σένα.
-Αφοῦ εἶναι ἔτσι, θά σε πῶ ἕνα τί, νά τὸ κάνῃς νά σκοτωθῇ ἡ μητέρα σ' γιὰ νά πάρω γώ τὸν βασιλέα, νά μὲ κάνῃς μητέρα. Θά κλαῖς νά ζητᾷς καρῦδια, θά στέλνε τίς ὑπηρετρίες νά σε δόσῃ καί σὺ νά λές, ὄχι, τὴ μάννα μ' θέλω νά μὲ δόσῃ, τὴ μάννα μ' θέλω νά μὲ δόσῃ καί κείν' ἐπειδὴ σ' ἀγαπᾷ θά σηκωθεῖ νά σε δόσῃ, τὴν ᾄρα πού θά σε δὲν νά ρίξῃς τὸ καπάκι τοῦ σεντου-
κιου καί θά τῆ σκοτώσῃς.

Ὅπως τὴν ᾄρμήνεψε ἔτσι ἔκαμε ἡ βασιλοπούλα, ἐκλαιγε καί γύρευε καρῦδια, καρῦδια θέλω, καρῦδια.

Ἐστειλανε τίς ὑπηρετρίες, ἡ βασιλοπούλα δέν ἤθελε, ἔλεγε ὄχι, τὴ μάννα μ' θέλω νά μὲ δόσῃ, τὴ μάννα μ' θέλω νά μὲ δόσῃ. Πῆγε ἡ βασίλισσα νά τῆ δόσῃ, ρίχνει τὸ καπάκι καί τῆ σκοτώνει.

Λυπήθηκαν πολλοὶ στο παλάτι, τὸ μαυροφόρεσαν, μαυροφορέθηκε ὁ βασιλέας, μαυροφόρεσαν τὴ βασιλοπούλα. Πού νά φαντασθοῦνε πού ἡ βασιλοκούρ' τὸ ἔκαμε ἐξεπίτηδες τὸ κακό.

Ἡ δασκάλα τώρα ἔκαμνε πιά μεγάλες περιποιήσεις τῆ βασιλοπούλα, τὰ δώδεκα στρώματα ἔγιναν δέκα τέσσερα, σά νόμισε πῶς ἦλθε δκαιρός, εἶπε

115
τῆ βασιλοπούλα θέλεις νά γίνω μητέρα σ';

Ἡ βασιλοπούλα ὀλόχαρη καί ἡ δασκάλα τήν ἔρμήνευσε νά πῦς νά κλαῖς στόν πατέρα σ' τόν βασιλέα, νά χτυπᾷς τά πόδια σ' καί νά λές, θέλω τῆ δασκάλα μ' νά τήν κάνω μητέρα, θέλω τῆ δασκάλα μ' νά τήν κάνω μητέρα. -

Ἄρχισ' ἡ βασιλοπούλα νά κλαῖη καί νά λέγη, θέλω τῆ δασκάλα μ' νά τήν κάνω μητέρα, θέλω τῆ δασκάλα μ' νά τήν κάνω μητέρα. -

- Ἄφσε με παιδάκι μ', ἤσυχο.

Ὅχι ἐκεῖνο, τῆ δασκάλα μ', τῆ δασκάλα μ', τῆ δασκάλα μ', θέλω μητέρα.

Φιδά νά τήν ξεφορτωθῆ, πήρε ἕνα ζευγάρι σιδερένια παπούτσια κ' ἕνα σιδερένιο τσεγκέλι, τό κρέμασε στό ταβάνι καί τῆ λέγ', σά πέσανε τά παπούτσια ἀπ' τό ταβάνι τότε θά πάρω τῆ δασκάλα σ'. Δέ φαντάζονταν ποτέσ ὁ βασιλέας αὐτό τό πρῶμα νά γίν'.

Ἡ βασιλοπούλα πάγει καί τό λέγ' ὀλίγ' δασκάλα, τῆ συμβούλεψε νά πᾶς νά ρίχνης κάθε μέρα πᾶν ἀπ' τό ταβάνι βρωμόνερα καί σάπια λευόνια.

Ἄρχισ' ἡ βασιλοπούλα ὅπως τήν εἶπε ἡ δασκάλα νά ρίχνη βρωμόνερα καί λευόνια σάπια κάθε μέρα, ἔτο' σιγά, σιγά, δέν πέρασαν σαράντα μέρες καί μιὰ μέρα κεῖ πού ἔμπαινε ὁ βασιλέας μέσα στήν κάμαρα βλέπ' νά πέφτνε τά παπούτσια. Δέ φαντάζονταν ποτέσ ὁ βασιλέας τέτοιο πρῶμα

καί τᾶχασε, αὐτό λέγ' ἦτανε τῆς τύχης καί τήν πήρε γυναῖκα τ'. Πρὶν τήν πάρ', εἶπε στή βασιλοπούλα, θά τήν πάρω γυναῖκα ἀφοῦ τόσο θέλς, δέ θά μέ παραπονεθεῖς πῶς δέν εἶναι καλή ἡ μητριιά σ'. -

Καλό εἶπε ἡ βασιλοκόρη, ὅ, τι θέλει ἄς μέ κάνει.

Ἐγίν' ἡ χαρά κι' ἄρχισε σέ λίγες μέρες νά βασανίζ' τῆ βασιλοπούλα, νά τήν πέρνη, ἕνα, ἕνα, τά στρώματα καί νά τῆ στερῆ σιγά σιγά ἀπ' ὄλα.

Ἡ βασιλοπούλα κλείνουνταν μονάχη στήν κάμαρα κ' ἔκλαιε καί χτυπιούντανε, ~~καί τό ἔφελος.~~ -

Ἄς ἀφίσημ'ε τῆ μητριιά κι' ἄς πᾶμε σέ μιὰ ἄλλ' βασιλίτση. Αὐτῆ ἡ

βασίλισσα δέν ἔκαμνε παιδιά καί μιά μέρα πού γύριζε στό βουνό περί-
πατο μέ τόν βασιλέα εἶδε ἕνα φιδάκι νά γεννάη.

- 'Αχ λέγ' δέν εἶναι κρῖμα σέ μένα, βλα τῆς γῆς τά ζῶα νά γεννοῦν, κῦ-
ταξε κι' αὐτό τό φιδάκι ἄκομα, κι' αὐτό γεννάει, ἄχ θεέ μου, λέγ' ἀπ' τόν
καῦμό πού εἶχε, δόσε με ἕνα παιδάκι, ἄς εἶναι καί φιδάκι.

Ἐκεῖνος τήν ἄκουσε, ἔμεινε ἔγκυος, ἤλθ' ἡ ὥρα νά γεννησ', τήν πιάσανε οἱ
πόνοι φάναξαν μαμμές, βποια μαμμή ἔβαζε τό χέρι νά πάρη τό παιδί, τή
δάγκωνε τό φιδάκι καί πέθνησκε. -

Ὁ βασιλέας ἔβγαλε διαλαλητή, βποια ξεγεννήσει τή βασίλισσα, ὁ βασιλέας
δέ θά ξέρει τί νά τήν κάνη γιά νά τήν εὐχαριστήση. -

Τ' ἄκουσε ἡ μητριά κι' εἶπε ἄς στείλω τή βασιλοπούλα τήν πρόγονή μ',
μηνάει τόν βασιλέ πῶς ξέρει μιά πού ξεγεννάει τή βασίλισσα. Μόλις
τάκουσε ἡ βασιλοκόρη χτυπιέται, πῶς μαθῆ ἔγω θά ξεγεννήσω τή βασίλισσα.
Ὁ βασιλέας ἔστειλε νά τή πάρη, ἀπό βραδυ πού θέ νά φύγ' πήγε στόν παπῶ
καί ξεμολογήθηκε πῶς σκότωσε τή μάννα της τή βασίλισσα, βλα, βλα τά ξε-
μολογήθηκε.

- 'Α, δυστυχισμένη, ἔκανες πολύ μεγάλο ἄμάρτημα καί κανείς δέν εἶναι
ἀξιος νά σε συγχωρῆσ', νά πῶς στόν τάφο τῆς μάννας σου νά κλάψης, νά
δαρθῆς κι' ἴσως σε λυπηθεῖ καί σε δόσει καμιά δρμήνεια. -

Ὅπως τήν εἶπε ὁ παπῶς, πάγει στόν τάφο τῆς μάννας της κι' ἄρχισε νά πα-
ρακαλῆ, ἤμαρτον μάννα μου, σχῶρα με, γῶ τό ἔκανα καί σὺ μή τό κάνεις,
λυπήσου με καί ἔκλαιε καί δέρνοντανε πόν' ἀπό τόν τάφο. -

Ἐξαφνα ἀκούστε καί φωνάξ' φωνή μέσ' ἀπό τόν τάφο, καταραμένη καί τρις-
καταραμένη, θά σε συμβουλέψω γιατί εἶσαι παιδί μ' καί σε λυποῦμαι, ἀλλά
καταραμένη νάσαι. θά κἀνεις ἕνα ζευγάρι γάντια σιδερένια καί θά βάλεις
ἕνα καζάνι γάλα, τήν ὥρα πού θά πιάσανε οἱ πολλοί πόνοι τή βασίλισσα,

94
14
τό γάλα θά βράζει καί θά γυρίσεις τή βασίλισσα ν' άχνισθή, μόλις μυρια-
σθει· τό φιδάκι τό γάλα (1) θά πέσει. Τότε νά βάλης τά σιδερένια γάντια
θά τό πάρεις μέσα από τό γάλα καί θά τό βολέψεις σάν παιδί.

Όπως τήν είπε έκαμε. Πάγει πέρνει τά σιδερένια γάντια, βαζουνε καί βρά-
ζει ένα καζάνι μέσα γάλα, έπιασ' ένα μεγάλος πόνος τή βασίλισσα, τή γυρίσ-
κατά τό καζάνι καί πέφτει τό φιδάκι στό καζάνι μέσα, βράς' ή βασιλοπούλα
τά σιδερένια γάντια, καί τ'όβγαλε, τό συγκρίσε καί τό πήγε στη βασίλισσα.
'Η βασιλοπούλα έφυγε καί πήγε στό παλάτι του πατέρα της, μόλις τήν είδ'
ή μητριά λέγει, μπά, ήλθε αύτή; γώ τή διορθώνω.

Τό φιδάκι γεννήθηκε, τώρα τρέχνε για παραμάννες, όσες έφερναν τίς
δάγκανε καί πέθνησαν. Το μαθαίν' ή μητριά καί μηνυάει στό βασιλέα, πώς
αύτη του ξεγένεσε τή βασίλισσα, αύτη ξέρ' νά τό βυζάξει, θά σέ τή στείλω.

~~να~~

Πάγει πάλε ή βασιλοπούλα στον τάφο της μάνας της κι' άρχισε νά κλαίη
καί νά δέρνετε κι' άκούσθηκε πάλε φωνή πό μέσα τόν τάφο, καταραμένη
καί τρέσκοταραμένη, νά πιάς καί νά κανης στήθια σιδερένια καί στίς άκρες
νά βάλης τρύπες, νά βάλης καί τά σιδερένια χέρια κι' έτσι θά βυζάξης τό
φιδάκι.

Πάει ή βασιλοπούλα νά τό βυζάξει, ή βασίλισσα τή συμπάθησε καί τή
λυπήθηκε, πάλε λέγει τήν κοπελιάδα φέρατε; πώς θά βυζάξει τό φιδάκι;
Έβαλε όπως τήν είπ' ή μητέρα της τά σιδερένια στήθια, τό βυζάξε, τό μεγά-
λωσε, τ'όκανε δυό χρονώ, τήν εύχαρίστησαν καί γυρίσ' καί φεύγει. ~~Νόμει~~
ή μητριά, είπε, ήλθε αύτη πάλε καί τρόπο γύρευε νά ~~την~~ καταστρέψι.

Την εδ'

Ο βασιλέας ήθελε νά μάθη γράμματα τό φιδάκι, άρχισαν νά σκαλίζνε για

"-----"

ΣΗΜ. 1. ~~Νόμει~~ Τό φίδι αγαπά πολυ τό ζεστο γάλα, για αύτο όταν κανείς
κοιμουντανε έξω στό θπαιθρο κι' είχε άνοιχτό τό στόμα του, μερικες
φορες τυχαινε νά μπή στό στομαχι του φιδι. Πιά νά βγή τόν κρεμου-
σανε από τά πόδια καί στό στόμα του κοντά έβρασαν ένα μπακίρι με
γάλα βραστό που άχνιζε, τό φίδι έπεφτε μέσα στό γάλα καί γλύτωνε
ό άνθρωπος.

8
-5-
δασκάλου. Όσοι δάσκαλοι πήγαιναν τους δάγκωνε το φιδάκι και πέθαινανε.

Τό μαθαίν' ή μητρουιά και μηνάει τόν βασιλέα, εκείνη λέγει πού τό ξεγέννησε, εκείνη που τό βύζαξε, εκείν' είναι άξια νά τό μαθη και γράμμα-
τα.

Στέλνε πάλε τό κορίτσι. Πρίν νά πάγ' ή βασιλοπούλα πήγε στο τάφο
της μητερας της νά κλαίγη και νά δέρνετε. ¹ Διούξει πάλε ή φωνή πού μέσα
και λέγει, καταραμένη και τρίς καταραμένη, νά κάνης ένα φόρεμα σιδερένιο
θά τό βάλεις, θά πάρεις, και μιά βέργα σιδερένια θά τό χεις τό φιδάκι νά
κάθεται μακρού σ' με τή βέργα, έτσι θά τό μάθεις γράμματα!

Πήγε, πήρε τή βέργα τή σιδερένια, φόρεμα σιδερένιο κι άρχισε και τό μα-
θαινε γράμματα. -

Εάν έμαθε τό φιδάκι γράμματα ή βασιλοπούλα σκώθηκε και πήγε στο παλατι
του πατέρα της. Η μητρουιά στεναχωρήθηκε, κυτταξε λέγ, πάλι ήλθε και ζήτηγε
εύκαιρία νά τό χαλάσ' το κρατάει.

Πέρασε καιρός, τό φιδάκι μεγαλώσε άρχισε νά σφυρή μεσ' στο σπίτι,
νά μπαίν' από τή μια πόρτα, νά βγαίν' από τήν αλλη, ήθελε παντρευτ, τό φέρ-
νουνε τίς καλλίτερες βασιλοπούλες, μόλις έμνισε μόνο με τή νύφ' τήν
άλλη μέρα εύρισκαν τα κοκκαλάκια της και τό φιδάκι περισσότερο άναβε
και σφύραγε και δεν ήξεραν τί νά κάνε. Έβγαλαν διαλαλητή, ποιά κοπέλλα
θά βρεθῆ νά πάρη τό φιδάκι. Τ' άκουει ή μητρουιά και μηνάει πάλε τόν βα-
σιλέα. Εκείνη που τό ξεγέννησε, εκείνη που τό βύζαξε εκείνη που τό γραμ-
μάτισε, εκείν' είναι άξια νά τό πάρη και άντρα. || Τ' άκουει ή βασιλοπούλα
τήν έπιασε τρομάρα, πώς μαθε νά πάρη τό φιδι άνδρα.

Πάγει πάλι στη μάνα της κι άρχισε νά κλαίγη, νά δέρνετε. ¹ Διούξει πάλε
τή φωνή, καταραμένη και τρίς καταραμένη, τί φιδι φορέει επτά πουκάμισα,
εσύ θά βάλεις ² έστιά και θά πās νά τό πάρης νά παντρευτῆς και τό βράδυ
που θά μείνεις μαζί με τό φιδάκι, θά πεις, νά σε βάλνε φωτιά μεσ' στη μεσ'
τήν κάμαρα και θά πās νά καθήσης άντίκρυ τ' σε μιά καθέκλα. Θά σε λέγει

1. Δείτε πως τ' όφιδι είναι ιστασίσιου, δι' έχι ιστά δέρματα έσταντά.

τό φιδάκι γδύσου,θά τό λές γδύσου σύ.θά πέρνεις τό πουκάμισο τ' καί
θά τό καίς μέσα στή φωτιά,θά βγάξεις καί σύ τό δικό σ' τό πουκάμισο ως
πού να βγοῦν όλα τά πουκάμισά τ'."

Πήγε ή βασιλοπούλα κ' ἔκανε ὅπως τήν εἶπ' ή μάνα της.

Ἄρχισε νά τή λέγει τό φίδι γδύσου.

-Γδύσου σύ. Ἔσπερν τό πουκάμισό', τό ἔλαι στή φωτιά, ἔβαφε κ' ἔνα δροσίλου ως

ὡς πού ἔμεινε μέ τό τελευταῖο, ἴπουκάμισο. Ὄταν τό φίδι ἔβγαλε καί τό
τελευταῖο πουκάμισο ἔγινε ἕνα παλληκάρι πού στήν ἔμορφιά σ' ὄλο τόν
κόσμο δέν ὑπῆρχε ἄλλο. φιλάει τή βασιλοπούλα καί τή λέγει μέ γλύτωση
ἀπ' αὐτό τό βάσανο καί κοιμήθηκαν ὡς τό πρῶτ.

Τό πρῶτ ή βασίλισσα περιμένε ν' ἀνοίξουνε τήν πόρτα κι ὄλο ἔκλαι-
γε, λυποῦντανε τό κορίτσι. πῶς ν' ἀνοίξουμε; πῶς ν' ἀνοίξουμε; κι ἀπ' τόν
καῦμό πού εἶχε, ἀνοίξε νά πᾶ νά δῆ. ἀνοίγ' καί τί νά δῆ, τό κρεβάτι
ἐλαμπε ἀπ' τήν ἔμορφιά τοῦ παλληκαριοῦ, σκύβει καί βλέπει πού καί οἱ
δυσό κοιμοῦντανε.

Ἄρχισε ή βασίλισσα νά τους φιλήσῃ ἀπό ὀμῶ, νά τους φιλήσῃ ἀπό κεῖ κ'
ἔκαμνε σάν τρελλή ἀπό τή χαρά της. "Ἄχ λέγ' κόρη μου, αὐτές τίς χάρες
πῶς νά σέ τίς ξεπληρώσω; ν' ἀξιώθῶ νά δγιῶ τό φιδάκι μου παλληκάρι.
Πιάνε καί κάνε χαρά σαράντα μέρες καί σαράντα νύχτες, ποτές δέν ἔγινε
τέτοια χαρά.-

Ἄς τοὺς ἀφίσουμε τώρα αὐτοὺς πού ζοῦνε εὐτυχισμένοι κι ὄς πιάσμε
τή μητριά πού κόντευε νά σκάσῃ ἀπ' τόν καῦμό της. Δέν ἠούχαζε, γῶ λέγ'
θά τή ξολοθρεῖω, ντυθε καλογρηά καί γύριξε στή μάγου. νά θρη τόν
τρόπο νά τή ξεκάνη, ἔλα πού φοβοῦντανε τόν βασιλέα καί δέ τήν δέηγοῦσαν.

Τό βασίλειο σ' ἡ βασιλοπούλα ἔζησαν ἑνὺς χρόνια εὐτυχισμένα, ἔγινε πόλεμος καί
ἐτοιμάσθηκε νά πάγη κ' εἶπε στή μητέρα, φεύγω στον πόλεμο, τή

γυναῖκά μου και τὰ μάτια σας, ἂν πάθῃ τίποτε δέ θά ξαναγυρίσω.

Τὸν λέγ' ἡ βασίλισσα, τίς λές παιδάκι μ', ἀγαποῦμε και σένα μὰ τὴν γυναῖκά σ' διπλά τὴν ἀγαποῦμε, γιὰ νὰ σέ κῆνῃ ἄνθρωπο και σέ φέρει στή σημερινή σ' κατάσταση.

Ἐφυγε τὸ βασιλόπουλο και μέχρι τὴν τελευταία ὥρα πού θάφευγε ἔλεγε, τῆ γυναῖκά μ' και τὰ μάτια σας. -

Ἡ μητριὰ ἔβαλε καλογερίστικο ράσο κ' εἶπε τώρα γώ θά τὴν καταστρέψω, πλήρωσε κ' ἔπερνε τὰ γράμματα πού ἔστειλε τὸ βασιλόπουλο γιὰ τὴν γυναῖκά τ' τῆ βασιλοπούλα, πού ἔγραφε ὅλο καλά κ' ἔβαζε δικὰ της. Ὅτὴ βασίλισσα και στό βασιλέα, ἔγραφε τῆ γυναῖκά μ', τὴν παλιογυναῖκα νὰ τὴ διώξτε ἀπ' τὸ παλάτι, σὺν δέ τὴ ξεκάρτε θά χάστε και μένα. Ὁ βασιλὲς κ' ἡ βασίλισσα σὺν πήρανε τὸ πρῶτο γράμμα ἀπόρσας, τὸ βασιλόπουλο πού ἀγαποῦσε τόσο τὴν γυναῖκά τ' δέν ἤξεραν τί νὰ ποῦνε και δέν ἔδειχναν τὰ γράμματα στή νύφη τους. Ἔτσι μαθεύτηκαν ἕνα σωρὸ γράμματα κ' ἔγιναν στίβες.

Ἡ βασιλοπούλα ἔβλεπε τὸν βασιλέα και τὴ βασίλισσα στεναχωρημένους και δέν ἤξερε γιατί, μιά μέρα τους εἶπε, κάτι ἔχτε και μὲ τὸ κρύβτε, μήπως τὸ βασιλόπουλο ἔσῃ εἰς τίποτε κακὸ γιὰ μένα; δέν εἶστε ὅπως εἴσαстан πρὶν. -

Ὁ βασιλὲς κ' ἡ βασίλισσα εἶπανε μεῖς τώρα σ' ἀγαποῦμε περισσότερο κ' ἀπὸ πρὶν πού λείπει τὸ βασιλόπουλο.

Ἡ βασιλοπούλα μιά μέρα κεῖ πού γύριζε μέσα στό παλάτι βλέπ' μιά στίβα γράμματα, ἀπ' αὐτὰ τὰ γράμματα θά καταλάβω τί τρέχει. Διαβάζει, αὐτὴ τὴν γυναῖκά μ', τὴν παλιογυναῖκα νάλθῃ νὰ μὴ τὴ βρῶ κ' ἄλλα πολλὰ ἔγραφε. Σὺν τὰ διάβασε πάγει στό βασιλέα και στή βασίλισσα και τους

Ἡ σελίς ἐκ τ. 353-357. Ἐκδ. τ. 1941